

MILÍ PŘÁTELÉ, BRATŘI A SESTRY V KRISTU,

VÁNOCE JSOU PŘEDE DVEŘMI. V ADVENTU SE NA NĚ PŘIPRAVUJEME A TĚŠÍME SE NA NĚ. JSOU TO SVÁTKY POKOJE A RADOSTI. K OBOJÍMU NÁS POVZBUZUJE ZPĚV ANDĚLŮ K BETLÉMSKÝM PASTÝŘŮM: „ZVĚSTUJI VÁM VELIKOU RADOST!“ A HLAS Z NEBE: „SLÁVA NA VÝSOSTECH BOHU A NA ZEMI POKOJ LIDEM DOBRÉ VŮLE.“

JEŽÍŠOVO NAROZENÍ V BETLÉMĚ JE DAR NAŠEMU SVĚTU, KTERÝ VOLÁ PO SPASENÍ ZE ZLA HŘÍCHU A Z ÚDĚLU SMRTI. BŮH TOTO DÁVNÉ VOLÁNÍ VYSLYŠEL ZPŮSOBEM, KTERÝ ODPOVÍDÁ JEHO DOBROTĚ A MILOSRDNÉ LÁSCE. KRISTOVO NAROZENÍ V TICHU BETLÉMSKÉ NOCI A CHUDOBĚ BETLÉMSKÉ JESKYNĚ SE STALO NEZAPOMENUTELNOU UDÁLOSTÍ DĚJIN. KŘESŤANSKÝ SVĚT Z NÍ ŽIJE DODNES. BŮH V NÍ UKÁZAL, JAK JE MOCNÝ, ŽE PRO NAROZENÍ SVÉHO SYNA SE NELEKÁ LIDSKÉ BÍDY A NAŠÍ CHUDOBY. JE TAK VELIKÝ, ŽE UDÁLOSTÍ, KTERÁ SE STALA V ZAPADLÉM KOUTU ZEMĚ, UKAZUJE VELIKOST SVÉ MILOSRDNÉ LÁSKY PRO CELÉ LIDSTVO.

PŘEJI VÁM, MILÍ PŘÁTELÉ, POŽEHANÉ VÁNOCE. JSOU PRO KAŽDÉHO. MLADÉHO I SENIORA, ZDRAVÉHO I NEMOCNÉHO. BŮH MÁ I PRO VÁS PŘIPRAVENY SVÉ DARY. JSOU VŽDYCKY VYJÁDRĚNÍM JEHO OTCOVSKÉ STAROSTLIVOSTI A PÉČE O KAŽDÉHO ČLOVĚKA I O NÁŠ NEKLIDNÝ SVĚT.

AŽ VÁS KRISTOVO NAROZENÍ NAPLNÍ SVOU RADOSTÍ A SVÝM POKOJEM, TO VÁM PŘEJE

VÁŠ BISKUP +JOSEF



Sestry a bratři,

od založení naší diecéze uběhlo už dlouhých 352 let a od té doby zde působila celá řada významných biskupů, kněží, spisovatelů a vědců, kteří se zasloužili o její růst a rozkvet. A kromě nich žili naplno křesťanskou vírou a nadějí mnozí „obyčejní“ lidé, o kterých psaná historie nic neví. Ale před 109 lety, roku 1907, se v Pastvinách narodila (zemřela r. 1957) Anička Bohuslava Tomanová, nadmíru trpělivá a pokorná trpitelka, která při primiční mši svého bratra Bernarda v roce 1944 obdržela na rukou, nohou, v boku a na hlavě stigmata. Svě utrpení spojovala s Kristovou obětí na kříži a sebe nazývala „Ježíšovou chudobkou“. Její pověst se šířila a vyhledávali ji mnozí, zvláště nemocní a všelijak potřební, pro každého měla vlídné slovo a slíbila modlitbu, často pak vyslyšenou. Vyjádřila vlastní zkušenost, že „ve stínu kříže se těžko žije a lehko umírá“.

Její slova nás vedou k zamyšlení, že i každý z nás neseme svůj osobní kříž, vytvořený přesně na naši míru, který má sice různou podobu a bolest, ale chce nás přivést blíž k našemu Pánu. On na nás myslel na Golgotě a stále nás provází, ať jsou naše dny naplněny jasem nebo temnotou, a jsme-li mu věrni, dává nám sílu vytrvat a setkávat se s ním v modlitbě, meditaci, svátostech a ve společenství církve, třeba nám neviditelné, jsme-li podobně jako Anička upoutáni na lůžko. Po jejím příkladu berme nemoc nebo jakékoli postižení jako své povolání. Bůh nás všechny volá, abychom se aktivně podíleli na jeho životě a jeho království, kde nám ve své neomylné prozřetelnosti určil nějaké místo. Jestliže je najdeme a pokorně přijmeme, budeme šťastni, neboť tím pomůžeme šířit a upevňovat společenství církve, které založil. Kdybychom svou úlohu nenašli nebo ji dokonce odmítli, budeme vnitřně rozvráceni a ztratíme s veškerou nadějí i zbytky vnitřního pokoje. Proto je životně nutné chápat svou situaci jako jasný projev Boží vůle, abychom mu byli věrni, i když nás tíží osobní kříž. On potřebuje oddané spolupracovníky, o kterých sice média a dějiny pomlčí, ale kteří patří mezi věrné dělníky na Pánově vinici. Abychom jimi byli, snažíme se poznávat Krista, milovat jej a odvážně, bez váhání se dát do práce, kterou nám uložil. Mějme na paměti, že do života každého křesťana

je vloženo trochu mučednictví jakožto svědectví odvěké Pravdě. Ježíš, který je cestou, pravdou a životem, touží přijít za každým z nás. I když nejsme důležití a žijeme v ústraní, přesto s námi Bůh počítá a nemá za nás náhradu, jak zpíváme ve známé koledě *Nám, nám narodil se...*

Nadějný advent a duchovně bohaté Vánoce vám i sobě přeje

P. Miloslav Fiala OPraem.



Zprávy z diecéze

Kněžský den v Hradci Králové

Kněží a jáhnové z celé diecéze dne 21. 11 2016 zažili společenství se svým biskupem Janem.

Ráno se shromáždili všichni kolem oltáře v katedrále Svatého Ducha při mši svaté.

Dopoledne duchovní vyslechli přednášku Mons. ThLic. Ing. Zdenka Wasserbauera, Th.D., generálního vikáře Pražské arcidiecéze a po obědě k nim promluvil diecézní biskup, generální vikáři a biskupští vikáři. Jako hosté dále vystoupili Jana Sieberová, zakladatelka Domácího hospice Duha v Hořicích a Ing. Kateřina Koubová, šéfredaktorka Katolického týdeníku.

Symposium o svátosti manželství

V Hradci Králové proběhlo v závěru listopadu Symposium o svátosti manželství. Zahájil ho biskup Josef Kajnek, který hned na začátek zdůraznil důležitost tradičního pojetí manželského svazku.

V královéhradecké diecézi vznikl už před lety koncept systematického vzdělávání pro kněze, jáhny a pastorační asistenty. Některé z jeho programů jsou určeny i širší veřejnosti a jedním z nich bylo i Teologické symposium o přípravě ke svátosti manželství, které v Hradci Králové proběhlo 29. – 30. listopadu. Symposium tohoto typu bylo již čtvrté v řadě, po symposiích o křtu a jeho obnovou ve svátosti smíření, a následných tématech o biřmování a o eucharistii. Pro uplynulé symposium bylo zvoleno téma o svátosti manželství, dotýkajícího se velkého počtu věřících, protože povolání do konkrétního životního stavu musí řešit každý člověk, který byl uveden do víry a víru přijal.

Marie Zimmermannová, vedoucí Katechetického a pedagogického centra královéhradeckého Biskupství zvolené téma zdůvodnila slovy: „Dnes, když víme, jak je statut manželství ohrožen, jak na něj společnost v mnoha směrech útočí, je potřeba vyzdvihnout a zdůraznit, že Bůh je nad všemi překážkami, které se proti tradičnímu pojetí manželství staví. Koncept symposia o manželství byl postaven tak, abychom se na svátost manželství dívali jako na dar od Boha.“

Úmyslem celého dvoudenního setkání bylo propojit teologický pohled s praxí přípravy na svátost manželství. Proto byl mimo jiné pozván koordinátor pracovní mezidiecézní skupiny zabývající se touto tematikou, Petr Imlauf, který je, spolu se svojí manželkou, dlouholetým spolupracovníkem kněží ve službě přípravy snoubenců ke svátosti manželství. Široká posluchačská základna pak opravdu v diskuzích poskytla prostor pro propojení teologie a praxe. Jeden z přednášejících, P. Aleš Opatrný, například zdůraznil, že tolik diskutovaná exhortace *Amoris laetitia* nahlíží na obtížné pastorační situace týkající se manželství s velkou dávkou milosrdenství.

Prof. Vojtěch Novotný pak zaujal svým pohledem, kdy v eschatologické rovině uvažuje nad tím, že pokud bylo manželství celoživotně naplněno vzájemnou láskou manželů, má smysl uvažovat o tom, že takový vztah smrtí jednoho z nich nekončí. Z tohoto důvodu mnoho ovdovělých lidí zůstává svému manželovi či manželce věrných a těší se na shledání. Takový pohled je nejen inspirativní, ale především plný naděje.

Bohoslužba za oběti totalitních režimů

Královéhradecký biskup Jan Vokál odsloužil 17. listopadu pontifikální mši svatou za oběti totalitních režimů dob minulých.

Bohoslužby se pravidelně účastní zástupci vedení města, univerzity a další osobnosti společenského a politického života královéhradeckého regionu. Letos slavnostní a důstojnou atmosféru během mše svaté umocnilo uvedení Mozartova Requiem, kterého se skvěle zhostil, pod vedením dirigenta Josefa Zadiny, katedrální sbor Cantores Gradecenses.

(zprávy jsou převzaty z diecézního webu)



Půjdem spolu do Betléma – zamyšlení

Betlémy v našich kostelích, jako i vánoční výzdoba domů, se hrála a dodnes mocně působí a ovlivňuje mentalitu člověka, vede ho k hlubšímu zamyšlení nad tajemstvím života a jeho smyslu. Kolik lidí si před betlémskou scénérií, která má osobitý charakter a podobu, uvědomilo, co je v životě to podstatné a krásné. Betlémy, jakkoliv jednoduché, vychovávají člověka k pravdě a k hodnotám, které dávají našemu životu orientaci bezpečí a ukazují i jasnou a podmanivou perspektivu budoucnosti. Ježíš se nenarodil jen proto, abychom měli pěkné Vánoce, ale aby člověka postavil do světla pravdy, která dává v jeho myšlení, chtění, svědomí, svobodě i srdci do pohybu vše zdravé, krásné a čisté. Pomáhá v člověku objevit cenu jeho života před Bohem. Událost Betléma sahá svými kořeny hlouběji, než kam dosáhnou lidské filosofie, ideologické sentence a naše fantazie. Svou jednoduchostí a srozumitelností překračuje i hranice zákonitostí celého stvoření. Čím víc o této události člověk přemýšlí, tím víc se stává člověkem. Tady dosahuje tajemství Vánoc téměř svůj vrchol. Protože jsou vánoční příběhy tak hluboce lidské a jsou spojeny s životem člověka do nejzazšího koutu jeho těla i duše, lidé se tohoto duchovního bohatství Vánoc nechtějí vzdát. Je totiž nezastupitelné a oslovuje děti i dospělé, vzdělané i prosté, mladé i staré, nemocné i umírající. Poselství Vánoc shrnuté do tak malé, nepatrné a dokonce i snadno přehlédnutelné události řeší náš život i se skutečností lidského umírání. Osvětluje totiž celý náš život tak, že mu i ve smrti nebere naději na život po smrti.

Událost Betléma musíme vnímat se vším, co k němu patří. Je tam i andělský zpěv „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“ a také i pozvání andělů chudým pastýřům: „Zvěstuji vám velikou radost, která bude pro celý svět.“ To jsou všechno důležité skutečnosti, které nejsou jen kulisou Betléma. Osvětlují Ježíšovo narození a dávají této události kosmický rozměr, který ale zároveň koresponduje s lidským životem a se vším, co k němu patří. Tak dostává událost Betléma existenciální charakter. Dotýká se totiž nejcitlivější skutečnosti života nás všech. Zároveň i ukazuje na chudobu našeho lidství, které je stavěno a stvořeno pro „větší věci“, než jaké dovedeme vytvořit svou činností, svým přemýšlením, svou odvahou, velkodušností a možná i troufalostí. Betlém nám staví před oči i srdce, ale i rozum, schopnost abstrahovat a v pravdě reflektovat události života do velkých podrobností a dokonce i do všech souvislostí s událostmi dějin.

Událost Betléma je i dobrou motivací lidských aktivit. Povzbuzují k nim ve světle pokory, jednoduchosti, skromnosti, lásky a pokoje. Neobírá člověka o jeho zásluhy. Naopak. Ukazuje na jejich potřebnost a důležitost. Inspiruje nás k tvořivosti, která je obohacením pro celý svět. Nespočítali bychom to, co lidé vytvořili a k čemu je povzbudily betlémské jesle s narozeným Ježíšem. Jak tato událost bohatě zasahovala do nitra umělců a byla strůjcem velkých děl, které jsou dodnes cenným artefaktem nevyčíslitelných hodnot. V kolika lidských myslích i srdcích betlémská stáj, se vším co k ní patří, zastavila proudy lidské zloby a uchránila mnohé od velkých katastrof a pohrom.

Není právě vánoční atmosféra v našich rodinách, kde se její členové obohacují vzájemnými dary, které jsou právě o Vánocích tak samozřejmé, krásnou a dojemnou tradicí lidských domovů? Nejsou naše vánoční vzájemné pozdravy, kterými si děláme radost a ujišťujeme se o tom, že jsme tu jeden pro druhého, odpovědí na výzvy této tiché a neokázalé události Betléma? V otázkách bychom mohli pokračovat. Ale Betlém má i tajemství nejosobnějšího poselství, které je určeno pro každého jednotlivého člověka. Meditace u Ježíšových

jeslí je niternou záležitostí a je příležitostí ke zrození malých i velkých tajemství, které dovedli mnohé až k prahům požehnaných rozhodnutí. A to i takových, které poznamenaly světové události a my z nich žijeme jako z bohatých pramenů krásy a života. Bůh chrání Tajemstvím Betléma i originalitu naší osobnosti. Připomíná nám to, že jsme každý z nás neopakovatelný jedinec, který svým životem obohacuje svět. Tak nás jedinečnost našeho lidství vede k sobě, abychom žili jako společenství bratří a sester. Betlém je školou života, ve které člověk drží v plné pozornosti smyslů smysl pro pravdu, spravedlnost a odpovědnost.

Je toho tolik, co nám zvěstuje tajemství Betléma. Je aktuální v každé době. I v té naší nepřehledné situaci nám má co povědět. V události Betléma je víc bohatství, než si myslíme. Čeká, že ho pokorou a vděčností svého srdce i života objevíme. A to každý rok znovu o Vánocích.

Mons. Josef Socha



Požádal jsem pana biskupa Josefa Kajneka, aby zavzpomínal na to, jak prožíval Vánoce v dětství, jako kněz a jak je prožívá dnes.

JS

1. Vánoce jsou přede dveřmi. Prožili jsme je už mnohokrát a vždy nás tyto svátky osloví, překvapí a obohatí svým poselstvím. Proto se na ně vždycky těšíme. Co znamenaly a znamenají, otče biskupe, pro Tvůj život?

Vánoce v sobě skutečně mají poselství, které má sílu. Pro věřícího člověka vědomí, že Spasitel světa přišel, narodil se, je s námi, jsme zachráněni. Pro toho, kdo ještě nedostal dar víry, jsou Vánoce jakési tušení dobra a lásky, která se projevuje rodinnou sounáležitostí. Všiml jsem si, a jistě je to i důsledkem posledních událostí v našem světě, že jsem už asi 2 roky neslyšel ono rčení, že jsme nejateističtější národ. Před lety to byla móda říkat. K poselství Vánoc se už dnes nikdo nestydí hlásit.

2. Jak jsi tyto svátky prožíval v dětství? Na co nejraději vzpomínáš?

I když je to už časově vzdálené, přece mi něco utkvělo. Před Vánocemi jsme jako jediní dva kutnohorští ministranti pomáhali stavět v kostele betlém a zvláště si vzpomínám, jak jsme s panem kaplanem P. Michalem Macečkem sněhem šlapali do Grunty (4 km vzdálené od Kutné Hory), kde jsme v kostele postavili betlém. Štědrý večer měl svůj ritus. Asi ve 4 hodiny jsem byl u tety v Sedlci popřát radostné svátky a předat malý dárek. Doma měla štědrovečerní večere mimořádnou slavnostní atmosféru. Po večeri začalo zpívání koled, rozbalování dárků a radostné chvíle ze vzájemnosti a obdarování. Potom jsme si šli zdřímnout a dali si 2 budíky na 23 hodin, abychom šli na půlnoční mši svatou.

3. Co se ve slavení Vánoc změnilo, když ses stal knězem?

Tak to už jsem měl jiné starosti. Zajistit zpovídání ve farnostech před Vánocemi, ponavštěvovat nemocné, kteří se na bohoslužby nedostali, připravit si kázání na řadu bohoslužeb jdoucích za sebou každý den, připravit přání a pozornosti pro řadu dobrovolných spolupracovníků ve farnostech. Štědrovečerní večeri jsem pak slavil různě: v nějaké rodině, nebo ve společenství kněží a také jsme několikrát pozvali ke stolu několik osamělých nebo i bezdomovců.

4. Naši nemocní a senioři slaví Vánoce mnohdy ve zvláštním osamocení. Co bys jim popřál, aby i ve stáří poznali, že Vánoce přinášejí radost i pro ně?

Myslím, že se Vánoce dají krásně prožít i v osamělosti, tichosti a chudobě, když si člověk představí, jaké byly ty první. V noci, za městem Betlémem, v jeskyňce, která sloužila jako chlév. Byly tam jesle, do kterých pastýř dává seno. A na toto seno Maria prostře plenu a položí narozeného Spasitele světa. Josef přinese trochu dřeva a zapálí malý oheň, aby v této „katedrále světa s Bohem uprostřed nás“ bylo trochu útulno. Můžeme se zde v duchu v koutku schoulit a poklonit se mezi prvními narozenému Králi a Spasiteli v tichém děkování, ale i prosbách, které nám leží na srdci. V takto prožitých chvílích může člověk pocítit vnitřní radost a být naplněn pokojem, i když se mu nedostává některých vnějších darů.

5. Co Tě, otče biskupe, čeká o letošních Vánocích?

Poslední léta se snažím, aby pro mne nebyly Vánoce hektické. Vědomě zpomaluji a bráním se, abych nepropadl tomu, co se děje poslední dny před Vánocemi v silničním provozu, v obchodech, na pracovištích. Letos jsem slíbil malou výpomoc ve farnosti, kde jsme v prosinci vzali kaplana, když jsme nutně potřebovali obsadit živou farnost.

Otče biskupe, děkujeme za rozhovor.



Drazí nemocní,

většinu z nás čas pádí jako voda a než jsme se párkrát vyspali, je tu zase konec roku (abyste se nevydělali, konec církevního roku) a s ním i nový začátek – Advent. I když máte pravdu i vy, kteří říkáte, že se čas neskutečně vleče – když jen celé dny ležíte na zádech a nemůžete nic víc než znovu a znovu počítat nerovnosti na stropě a čekat, kdo se u vás staví na návštěvu, i pouhá hodina se zdá věčností. A právě proto, aby naše věčnost nebyla jen nikdy nekončící sbírkou utrpení, právě proto nám Bůh poslal svého Syna, který přišel dobrovolně obětovat svůj život, aby nás všechny svou krví zachránil.

Jedna oltářní malba jakéhosi nizozemského malíře znázorňuje mágy od východu, jak se klanějí Božímu Synu, který se narodil jako člověk. Ale na stěně za Ním visí kříž. Jesle a kříž. Patří neoddelitelně k sobě. Jesle připomínají, jak blízko k nám přišel Boží Syn, aby nám rozuměl, aby byl s námi, aby nám pomohl. Kříž nám připomíná, že Ježíš zemřel za naše hříchy. Aby mohl přijít zázrak „Velikonoc“, nejdřív musely být „Vánoce“.

Ale úplně nejdřív přichází Advent. Je dobou očekávání. Pro nás to je období čtyř neděl, kdy si zapalujeme svíce a měli bychom se zamýšlet nad Slovem Božím. Svíce znamenají světlo. Světlo znamená bezpečí. Světlem pro nás je Kristus. Zpočátku lidé chápali, že Vánoce jsou oslavou Ježíšových narozenin a byli vděční za vše, co pro ně udělal. Většina lidí Vánoce miluje, i kdyby jen proto, že nemusí jít pár dní do práce a volno mohou strávit s rodinou. Ale vánoční svátky jsou idyla, kouzlo a nenapodobitelná atmosféra. Krásné vánoční koledy, dárky, vůně jehličí, klid, láska, radost a mír, pocit toho, že nejsme sami, opuštění. Ale najdou se i takoví, kteří Vánoce přímo nesnáší. Vidí jen shon, neklid, prázdnotu a drásající pocit samoty. Zpráva o narození Božího Syna je jim nepříjemná. Ruší jejich vlastní zavedený klídek, mají strach z narušení svého pohodlíčka, z nových rozhodnutí, ze změn, které by po nich mohl Ježíš chtít. Mají strach, že se budou muset s někým dělit o to, co už nashromáždili, a odmítají přiznat, že On sám jim nabízí to nejdražší. Bůh přišel zachránit, co Mu patří. Přišel zachránit mě, tebe...

Uvědomujeme si, že Ježíš se nenarodil v Betlémě náhodou? Možná máte doma někde Bibli, třeba zastrčenou, roky neotvíranou. Přečtěte si příběh o Ježíšově narození. A až budete číst slova o tom, že Bůh má v lidech zalíbení, dosadte si tam svoje jméno. Bůh pro nás, lidi, měl obrovský, úžasný plán. Uposlechla ho Maria, poslechl Josef, přestože pro ně byl Boží plán obestřený tajemstvím, tak jako pro nás. My nevidíme konec, nevíme proč a kam. Ale Bůh ví a zná a na rozdíl od lidí neprojevuje svou štědrost jen na Vánoce. Dokážeme slavit Vánoce ve svém srdci a udržet si je tam po celý rok?

Drazí nemocní, pokud nám půjde jen o krásné dárky, budou Vánoce vždycky chudé. Často se zabýváme bezcennými věcmi a ten pravý dar nám uniká. A přitom je život příliš krátký na to, abychom mohli ztrácet čas neužitečnými věcmi. Všude jsou lidé, kteří někoho potřebují a možná potřebují právě vás. Zastavte se na chvíli a dívejte se. Panna Maria nám ukazuje cestu, učí nás jít životem s důvěrou. Učí nás říkat Bohu ANO. Přejí vám, abyste dokázali otevřít své dveře, protože Bůh touží vejít a obejmout vás. Touží se znovu narodit ve vašem městě, ve vaší ulici, ve vašem domě, ve vašem srdci.

Marie



Následující text je druhou a zároveň závěrečnou částí vzpomínek paní Matějovské z Curychu, která se svým manželem a synem v roce 1968 emigrovala z tehdejšího Československa (první část byla otištěna v říjnovém Dopisu nemocným).

V lágru jsme zažili další horor. Ve velkém prostoru betonové budovy bylo na prvním poschodí natěsnáno velké množství lidí a všelijaké domácí zvířectvo. Zřejmě ta budova původně sloužila jako skládka obilí.

Vyfasovali jsme 3 pryčny (lehátka), papír pod hlavu a každý jednu deku na přikrytí. Protože bylo chladno, byla nám v noci zima. Objevili jsme tam i naše známé ze Slovenska, kteří se vraceli z dovolené a jiné ubytování ve Vídni nenašli. Ti nás zapřísahali, abychom se okamžitě vrátili domů...

Naši „spolubydlící“ v lágru „Arsenal“ byla různorodá společnost: slušní lidé, vagabundi a také zloději, kteří si nakradli, co se jim hodilo a vraceli se s kořistí zpět domů. Manželovi ukradli teplákovou bundu, kterou v té zimě velice postrádal. Za některé krajany jsme se styděli! V nouzi se pozná charakter člověka...

To nejnutnější jsme tam však měli. Tříkrát denně jídlo, sociální zařízení, ale tekla jen studená voda.

Hned druhý den jsme navázali kontakt s tím podnikatelem, známým mých rodičů. Chtěl nám pomoci a nabízel nám svůj vídeňský byt k dispozici, kde občas přenocoval. Jinak měl za městem krásnou vilu, kam nás se ženou pozvali na večeri a bohatě nás obdarovali. My jsme jim nechtěli být na obtíž a přijali jsme pozvání švýcarské vlády do jejich neutrální země. S prvním transportem organizovaným „Červeným křížem“ jsme odjeli do Švýcarska.

První noc jsme přenocovali v pohraničním městečku St. Margrethen, kde pro nás Švýcaři připravili tělocvičnu vybavenou postelemi s teplými přikrývkami a také obnošené šatstvo. Dostalo se nám velmi milého přijetí! Tam se nás také vyptávali na naše vzdělání. Byli mezi námi převážně akademici a někteří uměli dobře německy. Hned druhý den – 3. 9. 1968 jsme cestovali (malá skupinka) vlakem dál. Naším cílem bylo dvojjazyčné město Biel – Bienne, kde bylo dost pracovních příležitostí. Na bielském nádraží nás přivítali zástupci města, hudba a dva tlumočníci.

Vedli nás špalírem lidí na večeri a po ní do skromného hotelu „Blaues Kreuz“, kde pro nás bylo zajištěné ubytování se stravou. Dostali jsme 150 Fr kapesné na přilepšení stravy a nutné výdaje. Během měsíce byla naše žádost o politický azyl kladně vyřízena.

Pochopitelně se mezi námi našli také lidé, kteří těžili z této situace. Dokonce i udavači, před kterými nás policie později varovala, se mezi nás vloudili. Nevím, proč i ti mohli ve Švýcarsku zůstat...

Naším štěstím bylo, že jsme měli, oba s manželem, technické vzdělání. On dostal práci třetí den po příchodu do Bielu a to ve svém oboru, díky tlumočnickovi, který mu ji zprostředkoval. Já jsem nastoupila do zaměstnání po měsíci; do té doby se nám podařilo umístit syna do celodenní školky, aby se naučil řeč, než půjde do školy. Zpracovala jsem se u firmy „Sulzer“ do projektování ústředního topení. Později jsem u firmy „Schaffner & Mathys“ vypracovávala armovávky a šalovávky (pozemní a inženýrské stavby). Němčinu jsme se naučili převážně v zaměstnání. Byli jsme vhozeni do vody a naučili se plavat, jak to potvrzuje staré přísloví. Toto byl ideální způsob, jak se sžít s prostředím.

Když jsme se po dvouměsíčním pobytu v hotelu osamostatnili, t. j. našli si byt, dostali jsme bezúročnou půjčku 4 200 Fr, kterou jsme do dvou let splatili. Politickou činnost nám zakázali. O takovém začátku v cizině bez znalosti řeči jsme samozřejmě nikdy nesnívali! I když nám nic nechybělo a zůstaneme Švýcarům do smrti vděční za jejich pomoc, přišlo další utrpení. Najednou jsme si začali uvědomovat, že za námi spadla „klec“ a už se nikdy nepodíváme tam, kde jsou naše kořeny. K tomu přišly „emigrantské sny“ – to skoro každý z nás zažil. Zdávalo se nám, že jsme přijeli do staré vlasti a tam nás honili policajti... Vzbudili jsme se zalití potem, ale šťastní, že to byl jen sen. Tato krize trvala několik let. Ani náš syn neměl ve škole lehký začátek, i když už dobře mluvil bernským dialektem. Děti se mu smály, že je divně oblečený a jednou přišel domů s poškrábaným obličejem. Bylo to pro nás kruté, ale museli jsme naše problémy zvládnout sami – bez psychologa. Později, když syn popsál ve slohové práci náš útěk před okupanty, se vztahy ve škole urovnaly.

Ne všichni emigranti zvládli situaci v novém prostředí. Rozbily se rodiny, byly problémy s dětmi, které se chtěly vrátit domů ke svým kamarádům, nebo braly drogy, někteří lidé spáchali sebevraždu, jiní se vraceli zpět do ČSSR za cenu, že je komunisté použili na propagandu proti západu.

Ani náš další život v cizině nebyl jen procházkou růžovým sadem. V sedmdesátých letech přišla velká nezaměstnanost, hlavně ve stavebnictví. Ztratila jsem práci v době, kdy jsme se sotva postavili na nohy. Tenkrát ještě nebyla žádná nezaměstnanecká podpora. Já jsem však byla ochotná dělat cokoli. Jeden celý rok jsem umývala nádobí v kantýně „GENERAL MOTORS“, kde jsem dobře zapadla do kolektivu žen. Ráda na to vzpomínám! V té době musel také manžel několikrát měnit zaměstnání.

Potom jsem se dostala ke strojařině a nakonec jsem pracovala přes 20 let v Metallbau firmě (fasády), nejprve v projekci a potom v oddělení na přípravu práce. Synovi se dařilo ve škole dobře, takže mohl po skončení

gymnázia studovat to, co ho bavilo – filozofii a nebyl odkázán na žádné kádrování soudruhů. Po otevření hranic pracoval náš syn Juraj několik let na Slovensku. Nejprve jako mluvčí slovenské národní banky, potom byl mluvčím ministerstva zahraničí a ředitelem tisku. Po mých životních zkušenostech v emigraci mi připadá naprosto nerealistické, že tito noví migranti, kterých jsou miliony, z jiných kultur a náboženství, se mohou rychle sžít s tímto naprosto odlišným prostředím a přijmout naše zákony, způsob života a oblékání, když jim byly vštěpovány jiné zásady.

My jsme odcházeli s tím, že budeme dělat jakoukoliv práci a nedělali si žádné nároky! O to více jsme vděčni za to, co se nám dostalo. Po 14 letech jsme získali i švýcarské občanství – nový domov. Dnes je však jiná situace. Není možné, aby všichni dostali práci. Mnozí z nich nemají žádné vzdělání a řeč se tak rychle nenaučí. Kromě toho má většina z nich představy o životě v Evropě, které neodpovídají skutečnosti. Mezi těmi, kteří utíkají před hrůzami války, je mnoho mladých mužů, kteří se chtějí mít dobře na úkor druhých, nebo dokonce přišli za jiným účelem a plánují teroristické akce. To vidíme denně v médiích.

Těžko mohu pochopit, když čtu v novinách, že eritrejští utečenci tady požádají o politický azyl a potom jedou domů na dovolenou. To bylo pro nás nemyslitelné, neboť bychom byli šli rovnou do vězení! Jak komunisté nakládali s politickými vězni, jsem zažila ve vlastní rodině. Mého strýce „kulaka“ utýrali ve vězení k smrti! Když jsme odcházeli z naší vlasti, netušili jsme, že se tam ještě podíváme. O to větší radost jsme prožívali, když se zdvihla „železná opona“. Přes 20 let nám byla návštěva naší bývalé domoviny nedostupná. Na dvou židlích se sedět nedá.

Na otázku, zda-li nelituji, že jsem odešla v roce 1968 na západ, odpovídám: NE! Toto byla moje cesta a na té jsem našla i cestu k Bohu. Byl vždy se mnou (s námi), jen jsem HO dlouho nevnímala. Vždy poslal pomoc v nouzi. A tím končím moje vzpomínky na emigraci.

Eva Matějovská



Kam jinam, než k Jezulátku?

Jak tak ubíhaly dny letošního adventu, stále víc jsem si uvědomovala, že vlastním jednu neobvykle vzácnou schopnost. S neomylnou přesností vždy vykročím opačným směrem, naskočím na jiný vlak, vztáhnu ruku po výrobku, který jediný mezi ostatními nefunguje a neustále si tak komplikuji život záchvaty výčitek, které mně nakládají stále těžší břemena vlastní nemožnosti. Se stejnou neomylností jsem se tak před měsícem vynořila i z římského metra, abych ve vymezeném časovém úseku stačila ještě doběhnout do svaté brány a důstojně se rozloučila s Věčným Městem. Pochopitelně o stanici dříve! Z nevolnosti se mi zamžilo před očima. Za mnou se rojí tázavé pohledy přátel, které jsem svou rozhodností přesvědčila. Kopuli Svatého Petra nevidět. Těch několik bloků, které nás dělily od Tibery, jsem skutečně přemáhala pláč. Zaplavila mě úplná bezmocnost. Do zavření baziliky zbývá jen půl hodiny. Tak moc jsem chtěla ještě jednou... vždyť už nikdy... Nad Řím se pomalu snášel listopadový večer. Přítmí si razilo cestu všemi skulinami, a když jsme vpadli do týla rozzářenému Andělskému hradu, bylo jasné, že to už nestihneme. Všechn stres v tu chvíli povolil. Před námi se rozevřela čarovná scenérie souboje přírodního a umělého osvětlení. Na start poutnické stezky na Via Conziliatione jsme vstoupili právě v okamžiku, kdy večer zvítězil. Až na pár osamělých chodců si nikdo netroufl rušit naši soukromou audienci. Jen pár kanceláří Radia Vatikán se po pravé ruce rozblikalo, coby znamení semaforu. Před námi jen rozevřená náruč Svatopetrské baziliky, do jejíž Svaté brány už nevstoupím. Přesto vím, že tato cesta se pro nás otevřela právě teď. Kam tedy vede? S vědomím, že poslední branou Svatého roku jsem zde prošla v bazilice Santa Maria Maggiore, pomalu vzdávám svůj boj. Nad zklamáním a bolestí z nenaplněného přání začíná panovat podivuhodný pokoj, kterým proniká zvláštní vzrušení.

Nazítrí v podvečer vstupuji, již opět doma, do Svaté brány, která mi je ze všech nejbliž, do chrámu Panny Marie Vítězné, Pražského Jezulátka. A v tu chvíli mi všechno dochází. Panna Maria Sněžná mě z Říma vedla právě sem. Jakoby pátou hlavní branou Svatého roku milosrdenství bylo místo, které vybral Otec pro svého Syna se stejnou láskou a moudrostí, jako stáj stranou od Betléma. Z hlavního mariánského chrámu, kde se uchovávají kousky jesliček rovnou na pražskou Malou Stranu, kterou si vybral za svůj trůn Malý Král. Král, kterého spolu se španělsky mluvícími zeměmi uctívá nejvíce ze všech právě královéhradecká diecéze. A letos v předvečer svátku

Krista Krále, zde spolu s poutníky Fatimského apoštolátu, vložil všechny plody Svatého roku do jeho milostivých rukou i náš biskup Jan. Proč si jen více „našich“ neuvědomuje, jakou má Česká země výsadu?!

„Všechno se vyřeší v milosrdné Otcově lásce, která dovede číst v srdci každého člověka a chápat jeho nejskrytější touhu“, tak píše v apoštolském listě k závěru Svatého roku milosrdenství *Misericordia et misera*, papež František. „Jeho milosrdenství trvá na věky (Žl 136), objímá každého člověka, který v něho důvěřuje, proměňuje ho a obdarovává svým vlastním životem.“ Podle papežových slov nám ukazuje cestu, po které jsme povoláni se ubírat. „Prožitek milosrdenství dává radost, nenechme si ji odnést pryč různými trápeními a starostmi,“ hledme pokojně na svůj každodenní život. A pokud něco propásneme, přehlédneme a uděláme zcela proti svým plánům, může to být právě projevem lásky, která nám chystá něco lepšího. Vždyť těm, kdo milují Boha, VŠECHNO napomáhá k dobrému. Záleží jen na úhlu pohledu a rozhodnutí „radovat se stále v Pánu“ (Flp 4,4; srov. 1 Sol 5,16). Pak se i tíživá samota stává darem, který zvyšuje koncentraci k toužebnému dialogu:

Můžete mi věřit nebo ne, stalo se roku tohoto. Po úmorném vypětí, které si na každém studentovi vybírají závěrečné finiše státních zkoušek, běžela jsem se rozjařeně pochlubit, že vše dobře dopadlo a nevím, jakým zázrakem mi spadlo do klína, co bylo již evidentně nad mé síly. Kam jinam běžet, než domů, kde vás všichni znají. Když už není nikoho naslouchajícího mezi živými, běží se tam, kde jsou ;-). Doběhla jsem rozehrátá letním horkem a vystavovala se ovacím v novém tričku, které jsem si oblékla pro větší slavnostnost. Bílé puntíky na černém podkladu ladily k bílým šortkám a celou tu krásu doplňovala extravagantní černobíle pruhovaná náprsenka, která se ukrývala v puntíkatých záhybech trička, spojených elegantní stříbrnou sponou, jak popletená dvojice beruščiných krovek. „Mám to!!! Máte radost???“ Rozjařeně jsem čekala na reakci. Po delší době monologu jsem usoudila, že dnes se asi odpovědi nedočkám. Pomalu jsem se chystala k odchodu a s odstupem od cesty ještě kontrolovala uklizenost okolí. Můj pohled se stočil k zelenému pruhu tisu, který vytváří z levé strany chráněné soukromí. Ne jedné větvičky, která se neposlušně vychylovala nad okraj hrobky, byl nějaký bílý chuchvalec. Jdu to prozkoumat blíž a nevěřím vlastním očím. V hlubokém spánku tu odpočívá bělostná mūra. Dobrých deset centimetrů dlouhá křídla posetá drobnými černými puntíky zakrývají chlupaté tělíčko, z něhož vyčuhuje jen černý konec. Vyjeveně zírám na ten úkaz, v našich končinách nevidaný, a opatrně ji obracím. Aniž se probudila, odkryla svou náprsenku v celé nádheře. Bílé a černé pruhy mi mžikají do očí, jak laškovná hra slunečního svitu. Visí zde dokonalý pozitiv k mému negativu. Kde se vzal, tu se vzal... a já vím, kdo ho objednal...

... uprostřed léta... VÁNOČNÍ MOTÝL.

Radujte se stále v Pánu, radujte se! Adventní čas se nachyluje. Přichází ten, kdo zná nejtajnější zákoutí každého srdce, přichází, aby je prozářil. A my jsme zde u něho tak blízko...

Tak už pojďme!

Lucie



Redakce dopisů nemocným Vám všem, milí přátelé,

přeje krásné a milostiplné svátky Božího narození. Děkujeme Vám za to, že jste s námi spojeni tímto listem, který zase spojuje Vás s našimi biskupy a s námi se všemi.

Vážíme si Vašich dopisů, které nám posíláte a na které se snažíme alespoň krátce osobně reagovat.

Přejeme Vám nejen požehnané Vánoce, ale i Boží požehnání, dar zdraví a duchovní svěžesti do příštího roku 2017.

Těšíme se na Vaši přízeň i v novém roce.

Dopis pro Vás připravují Mons. Josef Socha, P. Miloslav Fiala OPraem., Marie Borecká, Lucie Moravcová a Anna Hrčková.

Naše adresa je Biskupství královéhradecké, Dopisy nemocným, Velké náměstí 35, Hradec Králové 500 01 (tel. 495 063 611, e-mail: socha@bihk.cz). Případné příspěvky můžete zasílat na účet č. 1006010044/5500, VS 21003 (na vyžádání je pak možné dodat potvrzení o daru). Pán Bůh odplať!